

Hyrnsalmi Nahkaniva Kivikautisen asuinpaikan tarkastus

Kylä: Kirkonkylä

Kiinteistötunnus: 105-401-0116-0005

Peruskartta: 4421 05 NUOTTIJÄRVI

p = 7175635, i = 3571661, k = 157-160

Suunta ja etäisyys Hyrnsalmen kirkosta: Etelälounaaseen 1,0 km.

Muinaisjännöstunnus: 105010021

Aiemmat tutkimukset: Matti Huurre, inventointi v.1960. Mikko Perkko, kaivaus v.1980

Aiemmat löydöt: 15084: 1-9, 20524, 20953: 1-163

Tarkastuspäivä: 16.5.2007.

Tarkastuslöydöt: Kvartsi-iskos

Tarkastuksen syy: Janne Romppaisen saunahanke

Kohteen laajuus: Noin 0,5 km pituinen alue rannassa

Laajuuden arviointiperuste: Aiemmat tiedot

Sijainti ja maaston kuvaus:

Kohde sijaitsee Emäjoen länsirannalla Hyrnsalmen kirkonkylän kohdalla hautausmaasta etelään. Asuinpaikan pituus on noin puoli kilometriä. Nyt tarkastettavana ollut kohta sijaitsee asuinpaikan pohjoispäässä, Luusuan talon edustalla. Maasto on tasaista. Talon ja joen välissä kasvaa muutama koivu ja maassa on selvästi muualta nurmikkaa varten tuotua multaa. Kauempana ranta jatkuu mäntykankaana. Rannassa on jyrkähkö kahden metrin korkuinen törmä. Sen juurella on vielä tasanne, joka Romppaisen mukaan on syntynyt, kun siihen jokea säännöstelyä varten raivattaessa on nostettu kiviä.

Kunta on aiemmin suunnitellut rantaan kävelytietä, mutta ajatuksesta on luovuttu ja maa myyty lähellä rantaa oleville talolle. Romppainen haluaa rakentaa talonsa rantaan saunan, mutta hän ei ole saanut rakennuslupaa, koska paikalle on merkitty kiinteä muinaisjännös.

Tarkastushavainnot:

Matti Huurre löysi Nahkanivan (Luusuan) asuinpaikan Hyrnsalmen kiinteiden muinaisjännösten inventoinnissa vuonna 1960. Inventointikertomuksen mukaan eniten löytöjä oli juuri Romppaisen nykyään omistaman Luusuan talon kohdalla. Sen sijaan Mikko Perkon kaivauskertomuksessa vuodelta 1980 sanotaan löytöjen vähenevän pohjoista kohti. Hänellä ei tutkimusalue ulottunut lähellekään nyt kyseessä olevaa aluetta.

Janne Romppainen osoitti saunan paikan talon ja rannan välissä, suunnilleen talon pohjoispään tasalla. Tein paikalle lapiolla toistakymmentä koepistoa. Niissä oli siis ylinnä kymmenen sentin multakerros. Sitä seurasi vaihtelevan paksuinen sotkeentunutta hiekkaa, ilmeisen rikastumiskerroksen jäännökset ja puhdas pohjahiekka. Huuhtoutumiskerros siis puuttui kokonaan, ilmeisesti myös rikastumiskerroksen yläosa. Yhdestä koepistosta löytyi yksi pieni kvartsi-iskos sekä toinen, hieman epämääräinen pieni kvartsipala. Muuta muinaisjännökseen viittaavaa en havainnut.

Alkuperäisestä maanpinnasta ylin kerros oli siis tuhoutunut. Jotain jälkiä esihistoriallisesta asuinpaikasta on silti säilynyt. Näytti kuitenkin kyseenalaiselta, kannattaisiko suunnitellun saunan paikalla järjestää arkeologista kaivausta.

Kajaanissa 21.5.2007

Esa Suominen

*nähty 22.5.2007
Päivi Laakkonen*